

Kitüntetett gyűjtő

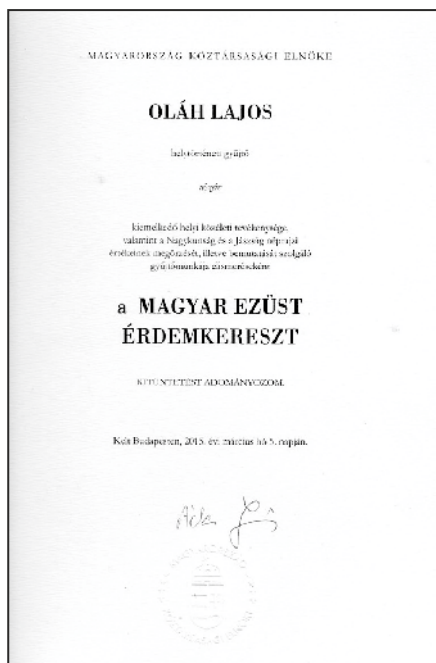
Oláh Lajos helytörténeti gyűjtő 1946. január 8-án született Kunhegyesen a Feketehegy utca 36 számú házban, (még a Magyar Királyságban, mert 10-én kiáltották ki a Köztársaságot) Itt éltek apai nagyszülei és a dédnagymamája is. Elsősorban Nekik köszönheti, hogy megismerhette a régi pásztoréletet. Dédanyja mesélt az 1876-os árvízről, amit úgy mondott el, hogy a fiatal gyermek szinte a szeme előtt látta a történetet.

Nagyapja régi kun családból származott, öten voltak testvérek, ő pásztornak szegődött, nanája is pásztorcsaládból származott. Mesélte, hogy a kamrába nagyapja legénybotja, a sarokba volt állítva. A szűr a padajtóra terítve, hogy télen ne jöjjön be a hideg. Nyáron a tehéntrágyából vetett ganét készítettek és télen azzal is fűtöttek a kemencébe. Nanájával kijárt a legelőre árvaganét szedni, mert nyáron ezzel tüzeltek az öntöttvas sparheltba. Megfigyelte, hogy ültetett libát. Nagyapját látta birkanyírás közben, vagy azt, hogy a birkát foggal herélte, érdekesen szúrta le a birkát, úgy hogy a vére ne vesszen kárba. Sokat tartózkodott náluk, addig, amíg nem kezdett iskolába járni. Ez az időszak meghatározó volt a nehéz kunsági élet, a kétkézi munka megismeréséhez, megszeretéséhez.

Édesapja rendőr volt, több településen laktak, Bátorba, Eger mellett egy kis faluban, ahol még az emberek beszédjét is alig értette meg, mert tájszólással (palócosan) beszéltek. Ott egy nyáron tehénpásztor volt, élelmet is kapott, így megtapasztalta, hogy más tájegységek lakóinak más a főzési szokása, fő élelme. Ott látta azt is, hogy a kendert áztatták, bitolták, tilolták, gerebenezték, az egész munkafolyamatot. Majd édesapját áthelyezték Tiszaroffra, itt teljesen más élet folyt, a halászat, a Tisza part. A dohánytermesztésben is dolgozott, húzatáskor ló-vezető volt. Jó tanára volt,

Karkományi Gyula bácsi, aki sokat mesélt Tiszaroff és Kunhegyes közötti különbségekről. Kunhegyesen sok iparos dolgozott, ellátta a környező településeket. Tanára adott neki egy szép butellát, ez gyűjteménye első darabja, rá van írva, hogy „Készítette Molnár Lajos fazekasmester Kunhegyes 1874” – Így a cserépedények iránti vonzalom is kialakult benne.

Szülei elváltak, 13 éves korában jött haza Kunhegyesre, apai nagyszülei nevelték. Nagyapja sokat mesélt a katonaságról. Az öt fiútestvér mind kint volt az első világháborúban, és hadifoglyok is voltak, de mind az öten hazajöttek. Ha összejött a család, meséltek a frontról, a hadifogságról. Édesapja is megjárta a Don-kanyart, majd Budapest ostrománál sebesült meg. Nagyapja testvérei is neki

adták a bajoneteket, a hazahozott emléktárgyakat, fényképeket.

Nyáron elment dolgozni, megismerkedett Csarnai János bácsival (régii kun család, aki közvetlen leszármazottja annak a Csarnai Jánosnak, aki 1711-ben Rakamaztól hazahozta a kis harangot Kunhegyesre.) Sok régi történetet mesélt Lajosnak, mivel nem volt gyermeke, neki adta a családi fényképeket, dokumentumokat, legénybotot.

Oláh Lajos megvásárolta Györffy István, Szűcs Sándor első kiadású könyveit, dr. Fazekas Mihály, dr. Bellon Tibor, dr. Szabó László, dr. Szabó Lajos munkáit, melyeket ma is szívesen olvas.

35 évig volt gépkocsivezető, anyagbeszerző, bejárta az egész országot, több múzeumot, skanzenet meg tudott tekinteni. A Nagykunság és szűkebb hazája Kunhegyes tárgyi és történeti emlékeit

több mint 40 éve gyűjti.

Megjelent munkái:

- Szolnok megye népművészete Dr. Bellon Tibor, Dr. Szabó László szerk. 1987 (Oláh Lajos gyűjteményéből több tárgy is, pl: legénybot, fokosok, csengők, csatok, juhász kampók, tuskosár stb. szerepel a könyvben.)

- Kunhegyes fotók és képeslapok tükrében 1895-1945-ig 2000-ben jelent meg.

- Kunhegyes képeslapok és fotók tükrében 1945-1990-ig. 2006ban jelent meg. Mind a két könyv Oláh Lajos szerkesztésében és gyűjteménye felhasználásával készült.

- Fényes szurony rózsafa a nyele (Nagykunsági katonák az Osztrák-Magyar Monarchiában) című könyv, amit Szabó József János hadtörténetésszel állítottak össze 2006-ban.

- „Fénybojtár, Kunsági ízek című (Kútvolgyi Mihály szerkesztésében és fotóival,) könyvben került bemutatásra gyűjteménye.

- 2005 óta a Damjanich János múzeum néprajzi pályázati felhívására rendszeresen küld be pályázatot feleségével, feldolgozva ezzel gyűjteménye egy-egy szeletét.

- 2014-ben jelent meg Tűzoltó emlékek Kunhegyesen c. könyve.

Kiállítása csak a Nagykunságban volt, első alkalommal 1982-ben, ezt követően több mint 30 alkalommal.

A Kunszövetségnek megalakulása óta tagja. Tagja a Jászok Egyesületének is.

Kitüntetései:

1986 „Társadalmi munkáért” kitüntető jelvény arany fokozat Szolnok Megyei Tanács

1989 „Szocialista kultúráért” kitüntető jelvény Művelődési Minisztérium

1998 „Pro Urbe” Kunhegyes díj

2004 Pro Cultura Kunhegyes díj (Kunhegyes Kultúrájáért Alapítvány)

2006 Nagykunságért díj

2015 Magyar Ezüst Érdemkereszt

